మధుర

మనది ...పట్టపవలే చుంచులూ, ఎలుకలూ కోలాహలంగా విహరించే వెలుగు చీకటుల మారుమూల గది: విడిసినవాడు, సాక్షాత్తూ మహాకవి...అతిథి మర్యాదలు ఇక్కడేం జరుగుతాయి?...

పవలంతా ఎక్కడెక్కడో తిరిగాడు, పూలదండలు జమచేసుకున్నాడు – చీకటి పడుతూండగా , తిరిగి వేంచేశాడు –

"భోజనం అయిందా, అన్నా ...." అన్నాను, వేసిన తాళం తీస్తూ –

"రాత్రిపూట...మనం అపక్వాహారులం!" ఉన్నఒక్క కుర్చీలోనూ, లుంగలాగా కూలబడి...నాకు అర్థంఅయేంత నవ్వు నవ్వాడు.

నేను వినిపించుకోకుండా..."అయితే, నేను మంచి మాట చేసిరానా? వచ్చేటప్పుడు మందుసామాను ఏమన్నా కావాలంటే తెస్తాను – ఏం?" అని కదిలాను –

"మహాకవి – ఎంతో ఆపదలోవున్న ఖంగారుతో – నన్ను నిలవేశాడు."

"మన్మధుడు, యీరాత్రికి నన్ను బ్రతకనిస్తాడంటావా?" అని బ్రతిమాలుకున్నాడు.

"నీకా భయం ఎందుకూ? వాడి ఆయుధాలన్నీ యిటీవల యూనియన్ ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకుందని పత్రికల్లో చదువలేదూ?"

"మనగదిలో పడుకుంటే, మన్మధుడు, తేరిచూడలేడోయ్! ఆబాధ ఏదీ ఉండదు – ఎలికలతోనే రగడ–కాని, అవి మామూలు ఎలికలనుకునేవ్–చాశీతిబంధాలు క్షుణ్ణంగా వచ్చిన ప్రోఢలు...ఏదో శాపం కొద్దీ...నందనవనంలో అచ్చర పిండంతా, – యిలా కిచకిచలాడుతూ – మన గదిని ఆశ్రయించిందేమోనని, నా నమ్మకం...అయినా, అనుభవించబోతూ..."

నేను వేళాకోళానికి అంటున్నానని తెలిసికూడా... మహాకవి కంగారైపోయినాడు... మూటాముల్లే కట్టుకుపోయి తెల్లవార్లూ స్టేషనులో అన్నా పడిఉంటానుగాని, యిక్కడ ఉండనన్నాడు...పరుపుచుట్ట బిగిస్తూ, నన్ను తిడుతున్నట్టు ఏదో సణుక్కున్నాడు – తిథివార నక్షత్రాలమీద నోరుచేసుకున్నాడు... తన జీవితంలో ఏ రాత్రీ యింత గొడ్డుపోలేదనుకున్నాడు... అయినా, యిలాటి దద్దమ్మలు స్నేహితులైన తరువాత యింతకన్నా జరిగేదేముంటుందనుకుని, ఓపికచేసుకుని నిట్టూర్చాడు...

ఈ హంగామా అంతా నేను చూసీ చూడనట్టు ఊరుకున్నాను: అంతా, సర్దుకోవడం అయిన తరువాత...

"ఏం, రిక్షా కేకవేయనా?–" అన్నాను:

"నన్ను వెళ్ళిపొమ్మన్నమాటా? –" మహాకవికి రోషం వచ్చింది –

"ఉండమంటే ఉంటావా?"

"అభయం యిస్తే - ఆగిపోనూ?" ప్రాణం లేచివచ్చినట్టు బ్రతిమాలాడు-

"సరే...నేనుబువ్వతిని రానీ ... అప్పుడు ఆలోచించుకుందాం!"

"నువ్వు ఏ వేళకు వస్తావో...ఏమో?...నిన్ను నమ్ముకున్నాను...పస్తు పడేస్తే - ఆపాదిత్యం అంతా నీదే!-"

"మరేం ఫరవాలేదు - మన ప్రయత్నలోపంఉండదు - ఆమీద...నీ అదృష్టం!-"

"అంతా నీ చేతిలో ఉంది"

"నీ గీతలో ఉంది!"

పక్కా జామున్నరకు తిరిగివచ్చాను. మహాకవి, తగని అపసోపాలు పడుతున్నాడు. పద్యాల్లో పంచభూతాల్ని తిట్టడం మినహా తతిమ్మా హంగామా యావత్తు చేసేస్తున్నాడు.

"ఏంరా, బాబూ! - ఇవాళటికి, నేను బ్రతికినట్టేనా! - ఎగిరి నాకంఠం పెనవేసుకున్నాడు... మనిషి సలసలా క్రాగిపోతున్నాడు."

"ఎలాగైతేనేం - చావు తప్పిందే అనుకో - కాని - కన్నులొట్టపడితే... అది నీకర్మం -" చాలా విసుగ్గా అన్నాను.

"అంటే?..."

"అంతే -"

"అదేమిటిరా బాబూ!... పొడుపు కథల్లే మాట్లాడితే ఎలా?...అసలు సంగతి ఏమిటో చెప్పు..."

"చెప్పరా బాబూ! అని కాలావేలాపడి బ్రతిమాలనిచ్చిన తరువాత, వాడికి చెప్పవలసిన మాట... వాడికి చెప్పాను. అందుకు, సింగారించుకోమన్నాను... నీకు యీ రాత్రి ముచ్చటకు కానీ ఖర్చులేదు. పర్సు పట్టుకు వెళ్ళవలసిన అగత్యం లేదన్నాను. ఇక వెళ్ళిరమ్మన్నాను."

"ఎక్కడికి?-ఎవరాసుందరాంగి...మహాకవి మనసు ఎరిగి వర్తించగల జాణయేనా?..." ఈ ప్రశ్నలన్నింటికి జవాబుగా ఒక్కటే కసురు కసిరాను...మహాకవి, ఆపేక్షగా..."అదేమిటిరా బాబూ!... ఎందుకంత విసుగు?" అనినోటితో అన్నట్టు అని ..."నాకు ఉందనీ నీకు లేదనీ ఎందుకోయ్ ఆ ఏడుపు?-" అన్నట్టు నొసలుతో స్పష్టంగా యద్దేవా చేశాడు.

చాచి ఒక్కటి పుచ్చుకుని, - కుక్కిలో ఎత్తికుదేసి, - వెన్ను వాచేటట్టు చిచ్చికొడదామని - చేతిదాకా వచ్చింది - ఇంతలో, - వీధిగోడ అవతలనుంచి, "బాబూ!" అని కేక వినపడ్డది.

"ఆ!" అని పలికాను. "ఎవరది!" అని, మారుకేక వేశాను.

"నేనేనయ్యా! - అప్పన్నని -"

"రా, లోపలికిరా!" అంటూనే, మహాకవితో - "అదిగోనయ్యా! - మీ ప్రియురాలు, - అందుబాటులో ఉన్న నెచ్చెలిని రాయబారం అంపింది. యిచ్చిందేదో త్రాగు, పెట్టిందేమో తిను, - పక్కమరీసులిమెత్తగా ఉంటే ఓకునుకు పట్టించుకో - లేపకముందే, లేచిరా-"

ఇవన్నీ - ఈ హితోపదేశమంతా, తిట్లక్రింద జమవేసుకుని, - మహాకవి,

అవన్నీ దులుపుకును, – అప్పన్నను అనుసరించాడు – నేను, మన మామూలు చాంద్రాయణ మంతాకానిచ్చి, మామూలువేళకే, – నిశ్చింతగా, నడుంవాల్చాను –

తెల్లవారుతూాందనగా, నిత్యమూ, – దాసీపడుచు, కస – నలిగినపైట సర్దుకుంటూ, ఒళ్ళు తగని బద్ధకంగా విరుచుకుంటూ, వచ్చి, నిద్రమత్తు కేక వేస్తుంది – ఇవాళ – అయ్యదిరావడం ఆలస్యం చేసింది – ఆ వేళకే, మహాకవి, కూనిరాగముతో, – మల్లెపువ్వల్లె, – చెక్కు చెదరకుండా, తిరిగివచ్చాడు – ఏనుగు నెక్కినంత సంబరాలతో వచ్చాడు.

"ఏమిటోయ్! – విశేషం? –" అతడి వాలకంతో చిరాకు ఎత్తుకొచ్చి సణిగినట్టు అడిగాను.

"ఏమిటేమిటి! – జన్మకల్లాయిదేవిశేషం! – పుట్టిబుద్ధెరిగిన తరువాత – యింత పుణ్యం చేసుకున్న పాపాన పోలేదురా, బాబా!–"

నేను మాటకు అడ్డం వెళ్ళాను –

"అన్ని మర్యాదలూ సరిగ్గా జరిగినట్టేనా?" – నేను అనడంమటుకు ఎకసెక్కెంగానే అన్నాను కాని, మహాకవి, – అది లక్ష్యపెట్టేధోరణిలో లేడు,

"ఆహా! – అన్నీ యథావిధిగా జరిగినాయ్!"

"అన్నీ!"– "అ"నుకూడా వత్తి అడిగాను.

"ఏమిటి ఆ కొంటె ప్రశ్న? – ఎందుకు వెళ్ళాననుకున్నావ్? –" తిప్పికొట్టాననుకున్నాడు –

"ఏమో – ఎందుకన్నా వెళ్ళవచ్చు! – నీ పద్యాలు చదివి వినిపించావేమోనని అడిగా? –" మహాకవి, – మాటవింటూ – వింటూనే తెల్ల మొగం వేశాడు – నేను ఇంకా సాగదీశాను.

"అయితేనేంలే? అది నీకు మామూలేగా! పోనీ?, తిన్నగా చూశారా?–"

"దేవుడల్లే చూశారు. అందులో, మన ప్రతాపం ఏముందిలే! – అంతా, – నీ పలుకుబడి! –"

"ఇదివరకు – నా పద్యాల్ని విమర్శించిన హేమాహేమీలందరూ – కనకం కాలిగోటికి బలాదూరు! – ఒక్కొక్కపాదంలో, నేను ఊహించని భావాలు ఎన్నో – ఎన్నెన్నో విప్పిచెప్పింది – టాగూర్, బారువా, హిమాంశురాయ్, శశిధరముఖర్జీ – ఇంకా ఎందరో మహాకవుల పద్యాల్లోంచి, గడగడా చదివింది –"

"వీళ్ళందరివీ పద్యాలా – పాటలా? – ఆడిందా! పాడిందా? –"

"ఏయ్ – నీ టక్కరితనం నాకు తెలుసు గాని, – మాటకు అడ్డంరాక! – పూర్వకాలం పాటలీపుత్రంలో ఇలాటి రూపాజీవలుండే వారనడమేకాని – కనకం, – వాళ్ళందరినీ మించిందోయ్–"

"పేరు కనకం అని చెప్పిందా?"

"చెపితే ఏం? – అదికాదా?"

"–కాకపోతేనేం – వత్తి కనకంకాదు, పరిమళించే పదియార్వన్నె మిసిమి – పసిండి –"

–"తెల్లవార్లూ ఇలాగే జాగరణ చేసి వచ్చావన్న మాట! –"

"ఎయి రాత్రులైనా ఇలాగె గడప గలను – అది వేశ్యాగృహం కాదురాబాబా, సాక్షాత్ దేవతామందిరం"

"నాకు వల్లమాలిన ఆశ్చర్యం వేసుకొచ్చిందని వాడు కనిపెట్టేంతవరకూ, – "ఆ!" అని అలాగే గ్రుడ్లు అప్పగించి చూస్తున్నాను."

"నిజమేరాబాబూ, ప్రత్యక్ష అనుభవం – అక్కడ ఉన్నంతసేపూ, దేవతామూర్తి సన్నిధానంలో ఉన్నట్టు అనిపించింది; మనస్సుకు, – అంతరాత్మకు, ఎంతో అనిర్వచనీయ ఆనందం కలిగింది – అది...ఏనాడో...దేవాలయం!–"

"నిజము, మహాకవీ – చరిత్రగర్భంలో ఉన్న సత్యం – నిన్నుచూచి ప్రసవించింది అది ఓనాడు దేవాలయమే! –" అతి వినయంగా, నమస్కారముచేశాను.

మహాకవి...ఓ పట్టాన నిజమేనని నమ్మడానికి నిరాకరించాడు. ఒట్లూ సత్యాలూ వేయించుకుందామని పెనుగులాడాడు: ఈ ఐతిహ్యం, మన స్వంతానికి చెందింది కాదు గనక, – అంతకు నేను పూచీపడనన్నాను, – కాని, కథేమిటో చెపుతానని మొగ్గాను – ఆ చెప్పడమన్నా, అప్పుడు, నిలుచున్నపళాన కాదు, – నిదానంగా.

మహాకవికి, – కాఫీ తాగేందుకన్నా కన్ను తెరిపిని పడనంత బద్ధకంగాఉంది – హోటలులో కూర్చుని కునికిపాట్లు పడుతున్నాడు – బలవంతాన ఆవలిస్తున్నాడు –

ఎలాగో మూతి తుడుచుకుని, విడిదికి, తూలుకుంటూ వచ్చి...పక్క చుట్టమీద అనుకుని, లుంగల్లెనడుంవాల్చాడు –

"జాగారంవిశేషాలు ఏమిటోయ్?" – మహాకవి చిరాకుగా, కసురుగా, మూలిగి ఒళ్ళు విరుచుకుంటూ, పక్కకుదుర్చుకున్నాడు.

"తెల్లవార్లూ ఏం చేశారు?"...బూతు విసిరినంత వడుపుగా అడిగాను..."ఎన్ని వలపులువలచావ్?"

మహాకవి, తన్నుతే ఎగిరిపడ్డట్టులేచి కూర్చున్నాడు...

"ఒరేయ్!... నీ బుద్ధి ఎప్పుడూ యింతే!... నీకు, కుడీ ఎడమా లేదు; ఉచ్చ నీచాలంటూ లేవు ... పరమ అప్రాచ్యుడవు!..."

కాకాయిని కసిరినట్టు కసిరితే ... వాక్యం అక్కడికి ఆగింది... "బజ్జోరా, కన్నా! అంటూ, మొన్న ఆ సినీమా దేంట్లోనో యశోద ఉరిమినట్టు...కొంచెం ఊతంగా చిచ్చికొట్టాను; నన్ను ఉద్ధరించినట్టు...కళ్ళుమూశాడు..."

రాత్రి మెయిలుకు, మహాకవి వెళ్ళిపోతాడని గట్టి నమ్మకం... కాని, – సంజెపడిన తరువాత రైలుమాట ఎత్తడం మానేసి, ...మళ్ళీ నస మొదలుపెట్టాడు...

"నిన్న, చలిదీరిందికా, ... మళ్ళా రాయబారం ఎందుకూ?...మహరాజల్లేపోయిరా!..." అన్నాను.

"పోయిరావడానికి అభ్యంతరం లేదు కాని... ఎందుకైనా మంచిదని, అంటున్నాను... కాకిచేత కబురంపితే చాలు..." మహాకవి, యికిలించాడు...

"ఈ నగరంలో, కాకులు చీకటి తప్పులు చెయ్యవ్! నీవే దయ చెయ్యి!..."

...మహాకవి నన్ను నిలవేసి కజ్జాకు దిగుదామనే ధోరణిగా మొగంపెట్టాడు; కాని, అంత అదృష్టంలేకుండా... "అయ్యా, శాస్తుర్లుగారూ" అని కేకవేసి, కేకను ... వెన్నంటి కనకం తల్లి గుమ్మం దగ్గిరికి వచ్చింది.

మహాకవి, గంపెడు బులబాటంతో,

"దయచేయండి...రండి, లోపలికి..." హడావుడిగా ప్రత్యుత్థానం చేశాడు...

"ఏం కోటమ్మా!...కుంకుమభరిణ తేకుండా వట్టిచేతులతో వచ్చావ్!" అని పలుకరించాను...

"అదేమిటి అయ్యా!" అంటూ తెల్లబోయింది.

"...ఏం లేదులే!...అయ్యవారిని, పేరంటానికి పిలవడానికి వచ్చావనుకున్నా!..." అని మహాకవివంక చూశాను: పట్టపగ్గాలు లేకుండా ఉన్నాడు...

కోటమ్మ మత్తుగా నవ్వి, పరధ్యానంగా నిలుచుంది; నాకు చప్పున అసలు సంగతి జ్ఞాపకం వచ్చి...

"రా...ఇలా కూర్చో...మీ వంశవృక్షం ఒక్కసారి విదుల్చు...అయ్యవారికి కుతూహలంగా ఉంది..." అని బలవంతం చేశాను: మహాకవికూడా అదే తాళం వేశాడు...

కోటమ్మ, పొంకంగా కూర్చుని ... అభినయం పట్టే ముందు, సభను కలయజూచినట్టు, మెడ సవరించుకుని నోరు విప్పింది...

"...కటాక్షాః వేంకటప్రభోః!..."

శ్రీ వేంకటాద్రి ప్రభువుల కటాక్ష వీక్షణములు తమవంటి మహా...పండితులకు లక్ష్మీవిలాసములట...చిత్తగించారా బాబూ!...

ఆ ప్రభువుల ముని మనుమడు...వారి హయాంలో ప్రేపల్లెవాడనుంచి, గోపాళ్ల కృష్ణమ్మను తెచ్చి ప్రతిష్ఠించి... స్వామి కైంకర్యానికి ...నూరుకత్తుల మాన్యం సమర్పించుకున్నారయ్యా!...

మా ముత్తవకు తల్లి, లక్ష్మీవిలాసం, నిత్యమూ స్వామివారిని నాట్యమాడి సేవించుకుంటూండేది:

ఎన్నడో ఓనాడు...ప్రభువువారు, నాయకురాలిని తల ఊచి మెచ్చారయా! ... చేరదీసి, స్వామిసాక్షిగా, కొంగుబంగారమైనారు:

మహారాణీ తల్లి ... ఆ పండుతల్లి ఈ సౌభాగ్యాన్ని సహించలేకపోయింది: ప్రభువువారు ఆ తల్లి విన్నపాలు ఆలకించరైరి.

స్వామివారి ఆలయం, శయ్యాభవనమైంది...అపవిత్రమై పోయింది, అంటూ రాణీవాసం, రాజధానిలో నీలాపనింద మోపింది: రాణువ అంతా మూర్ఛించింది ... మన్నె దొర లందరూ, ప్రభువుల ఆనతి తలదాల్చమన్నారు.

కాని – ప్రభువులవారి మనస్సు చింతాకంతైనా చలించిందికాదు: లక్ష్మీవిలాసానికి అభయం ఇచ్చారు: ఇద్దరూ కూడి స్వామిని సేవించుకుంటున్నారు.

మహారాణీ, అలుకవేసి – పుట్టిన ఇంటికి తరలిపోయినారు.

ఓపలేనిదని – ప్రభువులు లాలనచేసి, నాయకురాలిని – ఇక్కడికి రెండామడల్లో ఉన్న, మేనమామల యింటికి, పచ్చల పల్లకిలో ఫౌజును సాయమిచ్చి పంపారు.

అవి, మంచిరోజులు కావు, బాబూ!

ఎటుచూసినా దండుమూకలు –

పిండారీలు వచ్చి పడ్డారు! గ్రామాన్ని నామరూపాలు లేకుండా చేశారు! ప్రజలు అంతా కొండల్లో కోనల్లోపోయి, పరువు దాచుకుంది. నమ్మినబంటే లేకపాయె!

– ప్రభువువారు, అందరికీ దూరమైపోయె! – ఒక్కరేం చేయగలరు? ఎల్లా అరికట్టగలరు?

ఒరదూసిన కత్తి – ఒక్క వ్రేటుకు పదిశిరస్సులు రాల్చిందటయ్యా! – దైవం హర్షించేటట్టు – దేవతలు పుష్పవర్షం కురిపించేట్టు ప్రభువువారు విక్రమించారు: అయితేనేం, ఒక్కరైపోయినారు:

ఆలయ ప్రాకారాలు, నేలమట్టమైపోయినవి: నిధి నిక్షేపాలకు ఆశపడి ఆ మూక అంత అఘాయిత్యం చేసింది: ప్రభువువారు – ఆ సీమలోనే కొనఊపిరితో ఉన్నారు, పూచిన తంగేడల్లే!

దండువచ్చి పడ్డదన్న కబురు చూలాలుఉన్న గ్రామాన అందింది: ఈ వార్త చెవి సోకంగానే – నాయకురాలు, సోలిపోయిందా – లేదు – అయినవాళ్ళను వందమందిని అకట్టుకున్నది – బాకూ బల్లెం అందిచ్చింది – తానో కైజారు అందుకున్నది – ఏలే మహారాజుకు అండగావచ్చి వ్రాలింది –

అయ్యవారి స్థితి చూసింది: నాయకురాలు ఆవురుమనలేదు: అట్టే చూసింది:

ఆలయం ఉన్న చోట చూసింది: కన్నుతడి అయింది. సంబాళించుకుంది: కైజారెత్తి అయ్యవారికి మ్రొక్కింది – "ఈ దాసికి ఏమి ముగుదల?" అన్నది –

అయ్యవారు, చిక్కబట్టుకున్న ఆ ఒక్క ఉసురుతోనూ – "లక్ష్మీ! స్వామిని దక్కించుకోలేకపోయినాము!" అన్నారు:

అయ్యవారి సరసను మోకరిలి నాయకురాలు అన్నది కందా – "మాయామర్మమూ విడిచిన చోటు, మనసూ, మనసూ దక్కినచోటు – ఆలయం, నాలోఉంది – నీలోఉంది, నాయకుడా – మన వంగసం కొలుచుకుంటుందయ్యా!–"

ప్రభువులు, రంభకు సరసులై వేంచేశారని – నాయకురాలు, కోపం తాపం ఎరుగకుండా – అక్కడే వసతి కల్పించుకుని – కన్నబిడ్డకు విద్యాబుద్ధులు నేర్పి – అయ్యవారి పాదాలను గురుతుంచుకుని సేవించుకుంటూ అలాగే లీనమైపోయింది –

"ఈనాటికీ – సంజెదీపంవేళ – మా కులపు సానికి – చేయెత్తుతాము: ఆ అవ్వ ఔననేట్టు మెలగుతాము–"

ఆనాటి మడిమాన్యాలు ఈనాటికి లేవు – మాట మాత్రం కలకాలం దక్కాలయ్యా!–

కథ చెప్పడం అయిపోయింది: కోటమ్మ కొంచెంసేపు మౌనంగా, ధ్యానముద్రలో ఉండిపోయింది –

మహాకవి – మలేరియా రసికుడల్లే – నిట్టనిలువున నీరసించిపోయినాడు – కోటమ్మ తనంతట తానే తెప్పరిల్లి వచ్చినపని యేమిటో చెప్పకుండానే – సెలవు పుచ్చుకుంది–

"ఏం మహాకవీ? – అత్తయ్య యెంత చిక్కని వాడుక భాష వాడిందో చూశావా–"

జవాబు చెప్పకుండా – మూటాముల్లే సర్దుకుంటున్నాడు. "అదేం?"–అంటే, "వెళ్ళిపోతున్నా"నన్నాడు – "ఏం" అంటే – జవాబు లేదు–

"ఇంతా విని – వెళ్ళిపోవడం ఇదేం సబబు మహాకవీ – నీకోసం కనిపెట్టుకుని

ఉంటారేమో! – ఈ సీమలో అధమం మూడునిద్రలైనా చెయ్యడం ఆచారం!"
మహాకవి – కస్సుమన్నాడు –
"ఇంతావిని – మళ్ళీ అపచారం చెయ్యమంటావా?"
"చెయ్యకుండా ప్రయాణం కావద్దంటాను: ఇలాంటి రసవత్తర శృంగార ప్రబంధం ఆకర్ణించిన పిమ్మటకూడా దేవరవారి శీతోష్ణస్థితిలో మార్పు రాలేదంటే –"
"అదికాదు, బాబూ, ఆ యిల్లు పుణ్యక్షేత్రం – తుచ్ఛవాంఛతో ఎలా వెళ్ళగలను?"
"గుమ్మం ఎక్కే ప్రతిసరసుడూ యిలాగే బెదిరిపోయి మడిగట్టుకుంటే – వాళ్ళకు దినవచ్చేం ఎలా గడవను?"
నే నేదో కాశీక్షేత్రంలో గోహత్యకు తలపెట్టినటు మహాకవి బాధతెచ్చుకున్నాడు.
"నీవలా అనడం – వాళ్ళను బాజారీ రూపాజీవల క్రింద కట్టడం, ఎంత పాదిత్యానికి ఒడిగట్టావురా తండ్రీ!–" అంటున్నాడు.
నేను నవ్వాను – నవ్వు ఆపుకోవడం నాతరం కాక నవ్వాను – మహాకవి – ఇక ఒక్క నిమిషం – అక్కడ నిలువనన్నాడు: నా మొగం చూస్తూంటే పంచ మహాపాతకాలూ చుట్టుకుంటున్నాయి.
మనం బ్రతిమాలడం – గడ్డం పుచ్చుకునీ, సందిట హోల్డాల్ లాక్కునీ – అతడు ససేమిరా ఉండనంటూ గింజుకోవడం – ఈ సందడిలో పుణ్యకాలం కాస్తా దాటిపోయింది: కోడికూసేవేళకు కాని, మరో బండీ లేదు–
అయినా–మహాకవి నిలిచేట్టులేదు–
"ఇంటికి జేరుకోవాలి – విన్న కథంతా అఖండ ఖండ కావ్యం చేయాలి – కనకానికి అంకితం చెయ్యాలి – అందాకా నిద్రపట్టదు – అంతేకాదూ? –" మహాకవి, మాట వినిపించుకోనట్టు ఊరుకుని – రిక్షావాణ్ణి పిలిచి సరంజామా అందిచ్చాడు.
"ఒక్క సంగతి మరచిపోకూడదు, మహాకవీ – ఆ కథ హక్కుభుక్తాలన్నీ మనవి!–"
మహాకవి – స్తంభించిపోయి – "అంటే:"– అని ఎక్కిళ్లు వచ్చినట్టు అన్నాడు –
"అంటే – నీవు ఏ తెలుగుపత్రికా చూసిన పాపాన పోవని అర్థం!–"
"మహాకవి – గుక్క తిప్పుకుని –"
"ఇదంతా – నీ నాటకమా?" అని కాల్చేట్టు అన్నాడు –
"మన – ఆతిథ్యం–! – మళ్ళీ ఎప్పుడు రాక? –"
మహాకవి – రిక్షాలో ఎగిరికూర్చుని – జట్కావేగాన తోలుకుపోయినాడు.
...తీరికగా, కోటమ్మయింటికి వెళ్ళాను...
ఎవరో వృద్ధసరసుడు...సావడిలోకూర్చుని ఉన్నాడు, బత్తాయితొనలు వల్చుకు తింటూ: కోటమ్మ అతి పెద్ద ముత్తైదువల్లే...ఎడంగా నిలుచుని...అధ్యాత్మరామాయణం వేమనపద్యాలూ రంగరించి...వేదాంతం మాట్లాడుతూంది–
నన్ను చూడగానే ముసలి రసికుడు ఉలిక్కిపడ్డాడు: కోటమ్మ నిదానంగా...అతి ఆప్యాయనంగా దయచేయమంది: "అయ్యవారే ... అమ్మాయిని చేరదీసింది...మాకు మహారాజపోషణ: ఉదయమే స్వగ్రామంనుంచి దయచేశారు..." అంటూ ఆ పెద్దమనిషికి చేయెత్తి దణ్ణం పెట్టింది...

"మా గురువుపుత్రులు..." అంటూ నన్ను చూపించింది. "బాబూ!...కాఫీ పుచ్చుకోరూ?"...అన్నది. నేను అక్కర్లేదన్నాను. ఇంతలో...కనకం వచ్చింది...రసికుడు-బెరుకు బెరుకుగా చూసి...ఊరుకున్నాడు...

"ఏం మహాకవీ" అని పలుకరించాను; కనకం ఫక్కున నవ్వింది... కులకబోయి...అట్టె సంబాళించుకుంది -

అదేమిటి?...అన్నట్టు కోటమ్మవంక చూశాడు...ఆ మారాజు...

"దుర్గమ్మకు అదో ముద్దుపేరు బాబూ...అబ్బాయిగారు...ఈ యీడునుంచీ పిల్లదాన్ని ఎరుగున్నారు..." అని ...ఏ రెండూమూడేళ్ళప్రాయపు ఎత్తో అభినయించి చూపించి...కోటమ్మ సర్దిచెప్పింది ... నన్ను సాగనంపడానికి ... గుమ్మందాకా వచ్చింది...:

తృణమో పణమో ముట్టచెప్పాను: తృప్తిగా పుచ్చుకుంది...మహాకవి మాట తలచుకుని...ఆయన గొణగొణ తలుచుకుని, నవ్వింది... "ఆ కబుర్ల కామరాజు ఎక్కడ దొరికాడు మనకు బాబూ!" అంది.

"ఆయన మహాకవి!...అలాటివాళ్ళు సాధారణంగా ఏ కొంంపైనా పాదధూళితో పవిత్రం చేస్తారు కాని... పక్కధ్వంసం చెయ్యరు...మనం అంటావూ ... ఏదో యీ రూపేణ కొంత సాహిత్యసేవ చేస్తున్నాం...అంతే!..."

కోటమ్మ పలు విప్పకుండా నవ్వింది... నేను పుట్టక ముందు ...మా పెద్దమేనమామవంక చూసినట్టు - చూసింది-

ఇంటికి వచ్చి పడుకున్నాను ... తెల్లవార్లూ మహాకవి విశ్రమించిన మేరంతా, ఎలుకలు అతివిరహంగా కిచకిచలాడుతున్నాయి...

★ ★ ★